

مقاله اصلی

ضرورت انجام سی تی اسکن مغز قبل از بزل مایع نخاع در بیماران بیشتر از ۶۰ سال مشکوک به مننژیت

*محمدرضا تقوی^۱ MD، علی اکبر حیدری^۲ MD، جهانبخش هاشمی^۳ MD

^۱دستیار بیماریهای عفونی، ^۲استادیار بیماریهای عفونی، ^۳دانشیار رادیولوژی بیمارستان امام رضا (ع)

تاریخ دریافت: ۸۵/۳/۴ - تاریخ پذیرش: ۸۵/۱۰/۱۶

خلاصه

مقدمه: عفونت های سیستم اعصاب مرکزی به ویژه مننژیت جزء اورژانسهای پزشکی بوده که باید در صورت شک با بزل مایع نخاع و تجزیه مایع مغزی نخاعی اثبات گردد. از طرفی به دلیل احتمال بروز عوارض تهدیدکننده حیات از قبیل فتق مغزی به خصوص در سن بالاتر از ۶۰ سال انجام آن بدون سی تی اسکن قبلی مورد بحث است. این مطالعه با هدف بررسی ضرورت انجام سی تی اسکن قبل از بزل مایع نخاع در بیماران بالای ۶۰ سال مشکوک به مننژیت انجام شد.

روش کار: این مطالعه توصیفی در سال ۱۳۸۲ الی ۸۴ در بیماران مشکوک به مننژیت مراجعه کننده به درمانگاه بیماریهای عفونی بیمارستان امام رضا (ع) مشهد انجام شد. ۹۰ بیمار مشکوک به مننژیت که سیتی اسکن و بزل مایع نخاع داشتند مورد مطالعه قرار گرفتند. از کلیه بیماران شرح حال و معاینه فیزیکی به عمل آمد. نتایج شرح حال معاینات فیزیکی مشخصات فردی نتایج سیتی اسکن و بزل مایع نخاع در پرسشنامه جمع آوری شد. اطلاعات بدست آمده با استفاده از آمار توصیفی و جداول توزیع فراوانی و نرم افزار SPSS و آزمونهای هیستگرافی یکطرفه و اسپیرمن پردازش شد.

نتایج: در ۹۰ بیمار مشکوک به مننژیت که تحت انجام سی تی اسکن و بزل مایع نخاع قرار گرفتند، ۸۱ نفر اختلال هوشیاری، ۲ نفر سیر مزمن و ۷ نفر بدون معیار بالینی ممنوعیت بزل مایع نخاع بودند. تعداد ۷۵ نفر سی تی اسکن طبیعی و ۱۵ نفر سی تی اسکن غیرطبیعی داشتند، که در هیچ کدام ضایعه فضاگیر با اثر فشاری یا انحراف خط وسط وجود نداشت. تشخیص نهایی در ۱۴ نفر مننژیت حاد باکتریال و ۷ نفر مننژیت آسپتیک و ۷ نفر مننژیت با علل دیگر و در ۱ نفر آنسفالیت و در ۶۱ نفر سایر موارد به جز عفونتهای سیستم اعصاب مرکزی بوده است.

نتیجه گیری: با توجه به این که علیرغم وجود ممنوعیتهای بالینی دیگر در اکثریت بیماران، در ۷۵ نفر (۸۳٪ موارد) سی تی اسکن مغز طبیعی بوده و فقط در ۱۵ نفر (۱۷٪ افراد) سی تی اسکن غیر طبیعی وجود داشت که هیچ کدام آنها نیز ممنوعیت بزل مایع نخاع مثل توده فضاگیر با اثر فشاری یا شیفت خط وسط نبودند لذا نقش «سن بالای ۶۰ سال» به عنوان یک ملاک قطعی برای انجام سی تی اسکن، با توجه به امکانات و شرایط موجود در کشور ما قابل قبول به نظر نمی رسد.

کلمات کلیدی: مننژیت، بزل مایع نخاع، سی تی اسکن